

PREDLOG
OSNOVE ZA VOĐENJE PREGOVORA I ZAKLJUČIVANJE
SPORAZUMA
IZMEĐU
VLADE CRNE GORE
I
VLADE REPUBLIKE SRBIJE
O
SARADNJI U OBLASTI BORBE PROTIV TRGOVINE LJUDIMA

Podgorica, oktobar 2021. godine

I Ustavni osnov za zaključivanje sporazuma

Ustavni osnov za zaključivanje Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Srbije o saradnji u oblasti borbe protiv trgovine ljudima sadržan je u odredbama člana 15 stav 1 Ustava Crne Gore kojim je propisano da Crna Gora, na principima i pravilima međunarodnog prava, saraduje i razvija prijateljske odnose sa drugim državama, regionalnim i međunarodnim organizacijama, kao i odredbama člana 100 tačke 1 i 4 Ustava, kojima je propisano da Vlada vodi unutrašnju i vanjsku politiku i zaključuje međunarodne ugovore.

II Ocjena stanja odnosa sa Republikom Srbijom

Crna Gora privržena je izgradnji prijateljskih, dobrosusjedskih, najboljih odnosa sa Republikom Srbijom. Saradnja koja se ostavljuje sa Republikom Srbijom se ocjenjuje kvalitetnom, sadržajnom i redovnom. Odnosi Crne Gore i Republike Srbije dodatno su osnaženi zajedničkim evropskim ciljevima, regionalnim kontekstom i obostranom posvećenošću prilikom ostvarivanja bilateralne saradnje.

U oblasti unutrašnjih poslova su potpisani sporazumi, memorandumi i protokoli između dvije države koji predstavljaju krucijalne dokaze istinske posvećenosti u regulisanju pitanja bezbjednosnog sektora.

Ostvaruje se i intenzivna policijska saradnja, kako na bilateralnom, tako i na regionalnom i multilateralnom planu, koja doprinosi efikasnijoj borbi protiv svih oblika prekograničnog kriminala.

III Razlozi za zaključivanje međunarodnog ugovora

U cilju inteziviranja bilateralne saradnje sa zemljama regiona na planu prevencije, identifikacije žrtava trgovine ljudima i krivičnog gonjenja izvršilaca, Ministarstvo unutrašnjih poslova je iniciralo potpisivanje sporazuma (protokola) o saradnji u borbi protiv trgovine ljudima sa zemljama regiona tj. sa onim zemljama čiji se državaljani u najvećem broju slučajeva pojavljuju kao (potencijalne) žrtve ili izvršioци krivičnog djela trgovine ljudima na teritoriji Crne Gore. U proteklom periodu, takvi ugovori potpisani su sa Republikom Kosovo, Republikom Albanijom i Republikom Sjevernom Makedonijom.

U tom smislu, imajući u vidu činjenicu da trgovina ljudima uglavnom ima izraženu međunarodnu komponentu, potpisivanjem Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Srbije o saradnji u oblasti borbe protiv trgovine ljudima poboljšaće se i unaprijediti bilateralni odnosi dvije države i postaviti osnov za dalje jačanje na ovom planu.

Sporazum će regulisati saradnju u oblasti borbe protiv trgovine ljudima u skladu sa važećim pravnim propisima i međunarodnim ugovorima čije su Crna Gora i Republika Srbija članice.

IV Osnovna pitanja o kojima će se voditi pregovori

Cilj zaključivanja ovog sporazuma je unapređenje prevencije, identifikacije, zaštite žrtava trgovine ljudima, te upućivanja i saradnje u krivičnim i drugim postupcima i potpomognutog dobrovoljnog povratka žrtava trgovine ljudima, uz poštovanje osnovnih ljudskih prava. Sporazum će omogućiti kontinuiranu razmjenu informacija i podataka vezanih za identifikaciju žrtava trgovine ljudima.

Crna Gora će, shodno instrukcijama, zastupati nacionalne interese tokom pregovora za zaključivanje multilateralnog sporazuma.

V Procjena potrebnih finansijskih sredstava za izvršavanje ugovora i način njihovog obezbjeđenja

Za izvršavanje Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Srbije o saradnji u oblasti borbe protiv trgovine ljudima nisu potrebna dodatna finansijska sredstva.

VI Stavovi i mišljenja zainteresovanih organa o opravdanosti zaključivanja ugovora

U postupku pripreme Nacrta ovog sporazuma, zatraženo je mišljenje Ministarstva vanjskih poslova, Ministarstva pravde i ljudskih i manjinskih prava, Ministarstva finansija i socijalnog staranja, te Vrhovnog državnog tužilaštva, koja se daju u prilogu.

VII Odnos Sporazuma prema važećim propisima

Zaključivanje Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Srbije o saradnji u oblasti borbe protiv trgovine ljudima ne zahtijeva izmjenu važećih propisa u Crnoj Gori.

VIII Predlog sastava delegacije i troškovi pregovora

Ministarstvo unutrašnjih poslova predlaže da delegaciju Crne Gore za vođenje pregovora i zaključivanje Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Srbije o saradnji u oblasti borbe protiv trgovine ljudima čine:

- Nikola Terzić, savjetnik ministra unutrašnjih poslova i rukovodilac Koordinacionog tijela za praćenje implemetacije Strategije za borbu protiv trgovine ljudima, šef delegacije;
- Lidija Mašanović, v.d. generalne direktorice Direktorata za međunarodnu saradnju, Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava;

- Vesna Jovićević, državna tužiteljka, Vrhovno državno tužilaštvo;
- Tijana Šuković, načelnica Odjeljenja za borbu protiv trgovine ljudima, Ministarstvo unutrašnjih poslova;
- Ljiljana Čampara, direktorica Direkcije za međunarodne ugovore, Ministarstvo vanjskih poslova;
- Marko Brajović, zamjenik načelnika Odsjeka za suzbijanje krivičnih djela krijumčarenja, trgovine ljudima i ilegalnih migracija, Uprava policije;
- Daliborka Spasojević, samostalna savjetnica u Odjeljenju za borbu protiv trgovine ljudima, Ministarstvo unutrašnjih poslova;
- Amela Orahovac, samostalna savjetnica za zaštitu odraslih i starijih lica, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja.

Troškove pregovora snose resorne ustanove.

SPORAZUM

između

VLADE CRNE GORE

I

VLADE REPUBLIKE SRBIJE

O

SARADNJI U OBLASTI BORBE PROTIV TRGOVINE LJUDIMA

Vlada Crne Gore i Vlada Republike Srbije (u daljem tekstu: Strane),

Pozivajući se na obaveze koje su Strane preuzele uz sprovođenje: Konvencije Ujedinjenih nacija protiv transnacionalnog organizovanog kriminala od 15. oktobra 2000. godine, Protokola za sprečavanje, suzbijanje i kažnjavanje trgovine ljudima, naročito ženama i djecom, koji dopunjuje Konvenciju Ujedinjenih nacija protiv transnacionalnog organizovanog kriminala, od 15. oktobra 2000. godine, Konvencije Saveta Evrope o borbi protiv trgovine ljudima, od 16. maja 2005. godine, Konvencije Ujedinjenih nacija o pravima djeteta, od 20. novembra 1989. godine, Fakultativnog protokola uz Konvenciju o pravima djeteta o prodaji djece, dječijoj prostituciji i dječijoj pornografiji, od 25. maja 2000. godine,

Imajući u vidu da trgovina ljudima predstavlja jedan od najtežih oblika kršenja ljudskih prava,

U cilju unapređenja prevencije, identifikacije, zaštite, upućivanja i saradnje u krivičnim i drugim postupcima i potpomognutog dobrovoljnog povratka žrtava trgovine ljudima, uz poštovanje osnovnih ljudskih prava

Dogovorile su se u vezi sa sljedećim:

Član 1

Oblasti saradnje

1. Ovaj Sporazum uređuje pitanja koja se tiču saradnje Strana po pitanju prevencije, identifikacije, zaštite, upućivanja, saradnje u krivičnim i drugim postupcima i potpomognutog dobrovoljnog povratka žrtava trgovine ljudima državljana Strana, a u svrhu unapređenja borbe protiv trgovine ljudima.

2. Ovaj Sporazum se primjenjuje za svaki oblik trgovine ljudima u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom država Strana.

3. Ovaj Sporazum se ne odnosi na postupak pružanja međunarodne krivičnopravne pomoći, koja je regulisana potvrđenim međunarodnim ugovorima i nacionalnim zakonodavstvom.

4. Saradnja predviđena st. 1 ovog člana će se odvijati na način koji je u skladu sa odredbama potvrđenih međunarodnih sporazuma i nacionalnog zakonodavstva Strana.

Član 2

Definisanje pojmova

U smislu ovog Sporazuma pod pojmom „žrtva“ podrazumijevaju se potencijalne, pretpostavljene i/ili identifikovane žrtve trgovine ljudima.

Pojmovi kojima su u ovom Sporazumu označeni položaji, profesije, odnosno zanimanja, izraženi u gramatičkom muškom rodu, podrazumijevaju prirodni muški i ženski rod lica na koja se odnose.

Član 3

Nacionalne kontakt osobe i nadležni organi za sprovođenje Sporazuma

1. Nacionalne kontakt osobe

Za Crnu Goru:

Rukovodilac Koordinacionog tijela za praćenje implemetacije Strategije za borbu protiv trgovine ljudima.

Za Republiku Srbiju:

Nacionalni koordinator za borbu protiv trgovine ljudima Republike Srbije.

2. Nadležni organi za sprovođenje ovog Sporazuma

Za Crnu Goru

- 1) Ministarstvo unutrašnjih poslova
- 2) Ministarstvo vanjskih poslova
- 3) Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava

- 4) Ministarstvo finansija i socijalnog staranja
- 5) Vrhovno državno tužilaštvo
- 6) Uprava policije

Za Republiku Srbiju:

- 1) Ministarstvo unutrašnjih poslova
- 2) Ministarstvo spoljnih poslova
- 3) Ministarstvo pravde
- 4) Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja
- 5) Centar za zaštitu žrtava trgovine ljudima
- 6) Republičko javno tužilaštvo

3. Nacionalne kontakt osobe organizuju sastanke najmanje jednom godišnje, a prema potrebi i češće, na predlog jedne od Strana.

4. Strane se blagovremeno obavještavaju o izmjenama Nadležnih organa za sprovođenje Sporazuma.

Član 4

Oblici saradnje

1. Nadležni organi Strana iz člana 3. stav 2. ovog Sporazuma saraduju radi:
 - 1) razmjene informacija i podataka vezanih za identifikaciju žrtava;
 - 2) razmjene informacija u cilju pružanja zaštite i pomoći žrtvama trgovine ljudima i dobrovoljnog povratka u zemlju porijekla;
 - 3) razmjene informacija i podataka u krivičnim postupcima, u cilju efikasnijeg krivičnog gonjenja učinilaca krivičnih djela, prije upućivanja formalnih zahteva za međunarodnopravnu pomoć u krivičnim stvarima u skladu sa relevantnim nacionalnim zakonodavstvom;
 - 4) sprovođenja zajedničkih projekata u oblasti prevencije i borbe protiv trgovine ljudima;
 - 5) organizovanja obuka, radionica i seminara i razmjenjivanja iskustava u cilju jačanja kapaciteta za borbu protiv trgovine ljudima.

1. Saradnja nadležnih organa Strana koja predstavlja pružanje međunarodne pravne pomoći u krivičnim stvarima između Strana vrši se u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima i relevantnim nacionalnim zakonodavstvom.

Član 5

Prevenција

Nadležni organa Strana preduzimaju aktivnosti sa ciljem prevencije trgovine ljudima, naročito u :

- 1) sprovođenju zajedničkih informativnih kampanja u cilju sprečavanja trgovine ljudima, a posebno trgovine djecom;
- 2) sprovođenju zajedničkih aktivnosti na planu otkrivanja novih trendova vezano za trgovinu ljudima i stvaranju odgovarajućih mehanizama za adekvatno reagovanje;
- 3) prekograničnoj saradnji u oblasti prevencije trgovine ljudima, a posebno u cilju jačanja socio-ekonomskog položaja ranjivih kategorija;
- 4) razmjeni informacija i drugih oblika saradnje u prevenciji trgovine ljudima.

Član 6

Identifikacija žrtava trgovine ljudima

1. U cilju efikasne identifikacije žrtava trgovine ljudima, nadležni organi Strana u skladu sa svojim nadležnostima preduzimaju sljedeće aktivnosti:

- 1) pokreću postupak identifikacije žrtava trgovine ljudima i to odmah po dobijanju informacije da se radi o mogućoj žrtvi trgovini ljudima u postupku koji predviđa nacionalno zakonodavstvo država Strana;
- 2) preduzimaju se sve neophodne mjere za identifikaciju, uključujući razmjenu informacija, naročito u slučajevima kada su žrtve trgovine ljudima djeca, uzimajući u obzir najbolje interese djeteta;
- 3) usklađuju postupke identifikacije žrtava trgovine ljudima u skladu sa svojim mogućnostima.

Član 7

Inicijalno obavještanje

1. Nadležni organi Strana se međusobno obavještavaju o svim pokrenutim postupcima identifikacije i identifikovanim žrtavama trgovine ljudima državljana Strana.

2. Inicijalno obavještanje se vrši odmah nakon identifikacije žrtava trgovine ljudima, a najkasnije u roku od 7 dana.

3. Nakon inicijalnog obavještanja, Strane preduzimaju sve neophodne mjere, za procjenu rizika i obezbjeđivanje uslova za dobrovoljni povratak uz izričit pristanak žrtve, za pomoć i zaštitu žrtava trgovine ljudima.

Član 8

Zaštita žrtava trgovine ljudima

1. U okviru svojih ovlaštenja i u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom država Strana, nadležni organi iz člana 3. stav 2. ovog Sporazuma preduzimaju sljedeće aktivnosti:

- 1) vrše inicijalnu procjenu potreba žrtava trgovine ljudima;
- 2) obavještavaju žrtve o njihovim pravima i obavezama vezano za smještaj, zdravstvenu i socijalnu zaštitu, pravnu pomoć, itd.;
- 3) izrađuju individualni plan usluga/pomoći i obezbjeđuju pružanje potrebnih usluga i podrške u skladu sa mogućnostima, potrebama i interesima žrtava trgovine ljudima;
- 4) pružaju pomoć pri obezbjeđivanju dokumenata potrebnih za utvrđivanje identiteta;
- 5) obezbjeđuju vremenski period za odlučivanje/razmišljanje za žrtve trgovine ljudima kako bi se pružila pomoć i zaštita u periodu oporavka i izbegao uticaj na žrtve pretpostavljene žrtve trgovine ljudima, u mjeri u kojoj ova aktivnost ne dovodi u pitanje radnje koje sprovode nadležni organi u svim fazama odgovarajućeg postupka, a posebno kod istrage i krivičnog gonjenja učinilaca krivičnog djela trgovine ljudima;
- 6) izdaju dozvole za privremeni boravak žrtvi trgovine ljudima;
- 7) pružaju podršku žrtvi za učešće u krivičnom postupku.

2. Nadležni organi saraduju sa organizacijama koje pružaju usluge žrtvama trgovine ljudima.

Član 9

Potpomognuti dobrovoljni povratak žrtava trgovine ljudima

1. Strane preduzimaju potrebne mjere radi obezbjeđivanja blagovremenog i nesmetanog dobrovoljnog povratka žrtava trgovine ljudima. Dobrovoljni povratak se realizuje kroz koordinisano sprovođenje mjera i aktivnosti koje se definišu kroz zajednički plan mjera nadležnih organa država Strana odmah po prijemu obavještenja o potrebi organizovanja dobrovoljnog povratka žrtve u zemlju porijekla.

2. Nadležni organi pružaju žrtvi trgovine ljudima informacije o bezbjednom povratku na početku perioda za odlučivanje/razmišljanje na jeziku koji žrtva razumije, tokom pružanja pomoći žrtvi i odmah kada žrtva izrazi želju da se vrati.

3. Po prijemu inicijalnog obavještenja i zahtjeva za potpomognuti dobrovoljni povratak žrtava trgovine ljudima, Strane koordiniraju aktivnosti i zajedno pripremaju plan mjera koje se najvećim djelom odnose na obezbjeđivanje odgovarajućih identifikacionih isprava, prevoz, procjenu rizika, pratioce i obezbjeđivanje bezbjednog okruženja za reintegraciju.

4. Kod realizacije povratka djeteta žrtve trgovine ljudima u zemlju porijekla, nadležni organi zemlje porijekla dužni su da izvrše procjenu svih rizika, procjenu roditeljskih kompetencija, preduzmu neophodne mjere starateljske zaštite i pruže neophodnu pomoć i

podršku, a sve u najboljem interesu djeteta. U slučaju kada se nakon analize navedenih podataka i rizika sumnja da su članovi porodice, roditelji, odnosno zakonski zastupnici djeteta uključeni u trgovinu ljudima, nadležni organi strana potpisnica kao nadležni organi zemlje porijekla i/ili zemlje destinacije dužni su da preduzmu sve neophodne mjere radi zbrinjavanja djeteta na način koji je u njegovom najboljem interesu, dok se ne steknu uslovi za njegov bezbjedan povratak.

5. Prilikom povratka punoljetne žrtve trgovine ljudima, koja nije lišena poslovne sposobnosti i prema kojoj nisu primjenjene mjere starateljske zaštite, nadležni organi strane potpisnice koja je i zemlja porekla dužni su da izvrše procjenu svih rizika u slučaju povratka uz obavezno informisanje žrtve o svim mogućim rizicima poštujući izraženo mišljenje i želju žrtve za povratkom u zemlju porekla.

6. Kod realizacije povratka žrtava trgovine ljudima koja je lišena poslovne sposobnosti nadležni organi zemlje porekla dužni su da izvrše procjenu svih bezbjednosnih rizika i preduzmu neophodne mjere starateljske zaštite. Nadležni organi strana potpisnica pored određivanja staratelja posebnu pažnju posvetiće pružanju pomoći i podrške, a sve u najboljem interesu žrtve.

7. Svaka od Strana snosi svoje troškove vezano za potpomognuti dobrovoljni povratak na svojoj teritoriji, u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom.

Član 10

Komunikacija

1. U zavisnosti od prirode konkretnog slučaja, komunikacija između nadležnih organa Strana ostvaruje se preko: nacionalnih kontakt osoba, kontakt tačaka nadležnih organa ili preko direktnih kanala komunikacije na srpskom, makedonskom ili engleskom jeziku.

2. Kontakt tačke nadležnih organa imenuju nadležni organi Strana u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma i o tome obavještavaju drugu Stranu preko nacionalne kontakt osobe.

3. Strane blagovremeno obavještavaju jedna drugu o svim promjenama vezano za kontakt tačke preko nacionalnih kontakt osoba.

Član 11

Zaštita podataka o ličnosti

1. Uzajamna razmena podataka o ličnosti između nadležnih organa Strana sprovodi se u skladu sa relevantnim nacionalnim zakonodavstvom, uz uvažavanje uslova koje je odredio organ koji šalje podatke i poštovanje pozitivnih načela automatske i ne automatske obrade podataka

1) Dostavljeni podaci ne mogu se koristiti u druge svrhe osim onih zbog kojih su prvobitno poslani bez saglasnosti organa koji šalje podatke.

2. Dostavljeni podaci se brišu ili ispravljaju ako:

- 1) se utvrdi da su podaci netačni;
- 2) nadležni organ koji šalje podatke obavijesti nadležni organ koji prima podatke da su podaci prikupljeni ili dostavljeni protivno zakonu;
- 3) podaci više nisu neophodni u svrhe zbog kojih su dostavljeni osim u slučajevima kada postoji izričita saglasnost nadležnog organa koji šalje podatke da se podaci mogu koristiti i u druge svrhe.

3. Nadležni organ koji prima podatke dostavlja informacije o upotrebi podataka, na zahtev nadležnog organa koji šalje podatke.

4. Nadležni organ koji šalje podatke potvrđuje da se dostavljeni podaci tačni, neophodni i aktuelni. Ako se kasnije utvrdi da su dostavljeni podaci netačni ili neodgovarajući ili nije trebalo da budu dostavljeni, ili ako postoji obaveza da se podaci kasnije unište saglasno odgovarajućem nacionalnom zakonodavstvu nadležnog organa koji šalje ili prima podatke, o tome se odmah obavještava nadležni organ koji šalje ili prima podatke kako bi ih uništio ili izvršio odgovarajuće izmjene saglasno stavu 2. ovog člana.

5. Nadležni organ koji prima podatke dužan je da štiti dostavljene podatke od neovlašćenog pristupa, izmjena ili širenja. Strane preduzimaju neophodne tehničke i organizacione mjere za zaštitu svih razmjenjenih podataka od slučajnog gubitka, slučajnog ili nezakonitog uništavanja, neovlašćenog pristupa, promjena, širenja, uništavanja ili brisanja.

6. U slučaju neovlašćenog pristupa ili distribucije dostavljenih podataka, nadležni organ koji prima podatke odmah obavještava nadležni organ koji šalje podatke o okolnostima koje su od značaja za neovlašćeni pristup ili distribuciju, kao i o mjerama koje su preduzete u cilju sprečavanja takvih incidenata u budućnosti.

7. I nadležni organ koji šalje podatke i nadležni organ koji prima podatke dužni su da vode evidencije o dostavljanju, prijemu, ispravkama ili uništavanju podataka.

8. Nakon dostavljanja podataka, nadležni organ koji šalje podatke, saglasno svom nacionalnom zakonodavstvu navodi rokove za uništavanje podataka kao i za ograničenja u pogledu njihove upotrebe, brisanja ili uništavanja, uključujući eventualna ograničenja u pogledu pristupa. Kada se neophodnost takvih ograničenja utvrdi nakon slanja podataka, Strane se o tome dodatno međusobno obavještavaju.

9. Na pisani zahtev lica čiji su podaci dostavljeni ili se dostavljaju, to lice se obavještava o dostavljenim podacima i u koje svrhe se upotrebljavaju, ako to dopušta nacionalno zakonodavstvo Strana. Ako lice na koje se podaci odnose dostavi zahtev za pristup, izmjenu ili uništavanje dostavljenih podataka, nadležni organ koji prima podatke donosi odluku u skladu sa izjavnom nadležnog organa koji šalje podatke i u tom slučaju ta izjava treba da bude u skladu sa važećim nacionalnim zakonodavstvom nadležnog organa koji šalje podatke.

10. Nadležni organ Strane koji prima zahtev za dostavljanje podataka od državljanina druge Strane dužan je da odmah obavijesti nadležni organ druge Strane prije dostavljanja tih podataka.

11. Podaci se ne mogu dostaviti trećoj strani osim uz prethodnu pisanu saglasnost nadležnog organa koji šalje podatke.

12. Dostavljanje podataka može biti odbijeno u slučaju kada takvo dostavljanje predstavlja prijetnju po nacionalnu bezbjednost ili javni red.

13. Strane preduzimaju sve neophodne mjere u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom kako bi se izbeglo nanošenje štete trećim stranama kao rezultat dostavljanja, prijema ili upotrebe podataka kao i da se uklone preduslovi koji mogu dovesti do eventualnih negativnih posledica.

14. Ako Strana koja prima podatke ne postupa saglasno odredbama ovog člana, druga Strana koja šalje podatke može zatražiti brisanje ili uništavanje dostavljenih podataka.

Član 12
Razmjena i zaštita tajnih podataka

1. Strane utvrđuju da u svrhu ovog sporazuma sljedeći stepeni tajnosti podataka budu uporedivi:

Za Crnu Goru:	Za: Republiku Srbiju
STROGO TAJNO	DRŽAVNA TAJNA/TOP SECRET
TAJNO	STROGO POVJERLJIVO/SECRET
POVJERLJIVO	POVJERLJIVO/CONFIDENTIAL
INTERNO	INTERNO/RESTRICTED

2. Tajni podaci razmjenjuju se i štite u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom sa istim standardima koji se primjenjuju na nacionalne tajne podatke;

3. Strane će naročito preduzeti sve neophodne mjere da se staraju da samo oni kojima je odobren pristup tajnim podacima mogu imati pristup takvim podacima;

4. Tajni podaci neće biti ustupljeni trećoj strani bez prethodne saglasnosti nadležnog organa koji ih je dostavio. Ova obaveza ostaje na snazi i nakon prestanka važenja Sporazuma;

5. Strane preduzimaju neophodne tehničke i organizacione mjere kako bi zaštitile tajne podatke od slučajnog ili nezakonitog uništenja, slučajnog gubitka ili objavljivanja, neovlašćenih izmjena ili pristupa ili bilo kog drugog nedozvoljenog oblika obrade

Član 13
Organi nadležni za praćenje Sporazuma

Organi nadležni za praćenje Sporazuma:

Za Crnu Goru:

Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore.

Za Republiku Srbiju:

Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije.

Član 14

Rješavanje sporova

Bilo koji spor u vezi sa tumačenjem ili sprovođenjem ovog Sporazuma rješava se konsultacijama između organa koji prate sprovođenje.

Član 15

Implementacioni protokoli

Strane ili njihovi nadležni organi mogu u cilju realizacije ovog Sporazuma zaključivati implementacione protokole ili druge međunarodne dokumente za primenu ovog Sporazuma.

Član 16

Stupanje na snagu, trajanje, izmjene, dopune i otkaz

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu na dan prijema posljednjeg pisanog obavještenja kojim Strane obavještavaju jedna drugu o završetku unutrašnjih pravnih procedura koji su neophodni za njegovo stupanje na snagu.

2. Ovaj Sporazum se potpisuje na neodređeno vrijeme.

3. Ovaj Sporazum se može menjati i dopunjavati uz uzajamnu pisanu saglasnost Strana. Izmjene i dopune stupaju na snagu u skladu sa stavom 1. ovog člana.

4. Svaka od Strana može jednostrano otkazati ovaj Sporazum uz dostavljanje pisanog obavještenja o otkazu diplomatskim putem. Sporazum prestaje da važi po isteku devedeset (90) dana od dana prijema obavještenja o otkazu.

Potpisano u _____, dana _____ u dva originalna primjerka na crnogorskom i srpskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi podjednako vjerodostojni.

**ZA:
VLADU
CRNE GORE**

**ZA:
VLADU
REPUBLIKE SRBIJE**
